

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 13. maja 1863.

Gospodarske stvari.**Kako je z govejo kugo na dalje.**

Danes moremo našim gospodarjem saj toliko veselejše novico povedati, da v okuženih vaséh metliškega, črnomeljskega, kostanjeviškega, bistriškega in senožeškega kantona je kuga zlo potihnila; saj naznanila dotičnih gosposk do 8. dne t. m. so bile dosti tolažljive. Postave se natanko spolnujejo; ljudje ubogajo, ker vidijo, da edino to pomaga.

Na novo se je prikazala kuga le v Petelinah kantona postojnskega, kjer je 5. dne t. m. nekemu gospodarju v gojzdu Javorniku poginila krava za govejo kugo; gosposka je po postavi (se vé, da proti odškodovanju gospodarja, ki je svojo nesrečo brž naznanil gosposki) še ostale njegove 4 goveda pobiti dala, da se bolezen brž zaduši v tej vasi; ogledali so tudi tisto kravo, ki je z uno, ki je poginila, skupaj vprežena bila, pa našli so tudi že znamenja začete bolezni.

Omeniti imamo le še sledečo novico. Pred tremi leti se še ni yedilo, da tudi ovce napada ta kuga; na Ogrskem in Českem so to vprvič zvedili; zdaj pa tudi pri nas.

Tistemu gospodarju v Dolenji vasi senožeškega kantona, ki je po goveji kugi zgubil več glav, so zbolele tudi 4 ovce z dvoje jagneti, ki so bile 2 dni in eno noč s kužnima kravama skupaj. Znamenja bolezni na še živi živini, pa tudi v drobu zaklane so bile čisto enake tistim kakor pri govedih. Ker je v Dolenji vasi 416 ovac, 171 jagnjet in 2 ovna, je bilo treba, da je gosposka vse to ojstro zaukazala, kar postava zapoveduje o goveji kugi. Pa Dolenja Vas ima tudi nad g. Može-tom vrlega župana, ki zvesto skrbi za blagor svojega kraja.

Iz Barke sežanskega okraja na Tržaškem 5. maja. — 23. dan preteklega mesca je nek nečimern barantač iz Pergarij okraja novograškega (Castelnuovo) prignal 3letno junico v našo vas in jo tu zamenjal; brž ko vidim, da je živinče polno kužne bolezni, naznanim gosposki, ki jo je hitro dala pobiti in zakopati; čez malo dni zbolí druga krava, gori omenjenemu gospodarju, in 4. dan t. m. so bile vse druge 4 goveda bolne, pa še tisti dan vse pobite in v globoko jamo pokopane. Preslabo je moje pero, da bi vam popisal strah in trepet sosesčanov naših. „Novicam“ pa pišemo to iz 3 vzrokov: 1) varite se silne nesreče, in posebno vi duhovni gospodje, ker do vas ima ljudstvo veliko vere in zaupanja, oznanujte in opominjajte, naj vsak gospodar varuje svoje blago; 2) opominjam novograško gosposko, naj, ako še tega ni storila, nečimernega barantača kaznuje kakor zasluži, in 3) prosim vse bližnje in daljne: ne verjemite babarijam, kar od naše vasi slišite, ampak

mojim poštenim besedam. Ravno ko sem to pismo napisal, pride bližnji sosed unega nesrečnega človeka in mi pové, da tudi njemu je že ena krava zbolela. Kaj še bo naprej, sam Bog vé, pa vam bom že pisal. Naše polje, senožeti, vinske trte in sadne drevesa nam bogato letino obetajo.

Jožef Ambrožič, župan.

Laška ali papeževa repica (topinambur).

Kar so „Novice“ že večkrat rekly, potrdilo se je spet letošnjo zimo: suho perje in zrezane stèbla papeževe repice goveda, ovce itd. kaj rade jedó, pa jim ta krma tudi kaj dobro tekne. Potrdilo se je letos to čez in čez na gradu častitega predsednika kranjske kmetijske družbe, gospoda Terpinca. Gospodarji, naj vam take skušnje ne bojo prazen glas! Papeževa repica je s slabo zemljo zadovoljna, zlo rodovitna, vsaki živini silno tečna, sadi se brez truda in stroškov, in stebila s perjem se ji tudi brez truda porežejo sred mesca kimovca (septembra). Kaj hočete več? Saj imate kozolce, kjer se perje in stebila sušijo. Ko je naš gosp. predsednik, kot častni ud francozkega društva gospodarskega, obrtnijskega in trgovskega, oznanil to kranjsko skušnjo gospodu predsedniku ravno imenovanega društva grofa Vigneralu, jo je ta z velikim veseljem naznanil velikemu zboru v Parizu 17. marca*), kjer se je okoli 2000 udov snidlo, pa tudi zbor je bil vesel slišati, da so se zdaj tudi Kranjci prepričali velike dobrote papeževe repice, kar je francozskim gospodarjem že davno dobro znano.

Zato, gospodarji naši, na noge s papežovo repico!

Naznanilo zastran kmetijske šole.

Že pred nekoliko leti so gosp. fajmošter Zalokar svetovali kmetiškim fantom, ki so v kakem predmestju ljubljanskem ali pa blizo Ljubljane, naj obiskujejo šolo za kmetijstvo, ki jim je tako pri rokah in se lahko veliko dobrih reči za svoj stan naučijo. To povabilo ponavljamo zdaj, ker se ta šola na Poljanah na vrtu kmetijske družbe spet začne prihodnjo saboto. Plačati jim ni nič za nauk, tedaj jim je priložnost lepa, se brez stroškov učiti dokaj koristnega. Oglasijo naj se v saboto v omenjeni šoli.

Čbelarstvo.

Od Št. Vida pri Zatični. Letošnja spomlad je čbelam prav ugodna. Jože Jurka v Bukovici in France Štepic na Velkem Kalu sta 19. in 30. preteklega mesca malega travna prav lepe roje ogranila.

*) Bere se to v francozskem časniku „Journal mensuel des travaux de l' Akademie nationale agricole“ itd.